

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 10-00-10...¹⁸0.0.-01- 2019

На Ваш № 12 КД /15.10.2018 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ
НА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА - МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № № 12/2018 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 9 октомври 2018 г. по к. д. № 12/2018 г. е допуснато до разглеждане по същество искането на президента на Република България за установяване на противоконституционност и за произнасяне за съответствие с чл. 8 и чл. 10 от Всеобщата декларация за правата на човека от 10.12.1948 г.; с чл. 14, параграф 1 и чл. 19 от Международния пакт за граждански и политически права (ратифициран с Указ № 1199 на Президиума на Народното събрание от 23.07.1970 г., обн., ДВ, бр. 60 от 1970 г.); с чл. 6, параграф 1 и чл. 10 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (ратифицирана със закон, приет от Народното събрание на 31.07.1992 г., обн., ДВ, бр. 80 от 1992 г.), с чл. 9, т. 4 от Конвенцията за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда (ратифицирана със закон, приет от Народното събрание на 02.10.2003 г., обн., ДВ, бр. 33 от 2004 г.) на разпоредбите на § 28 в частта „издадени при упражняване на конституционните си правомощия по ръководство и осъществяване на държавно управление; в случаите, предвидени в закон, както и“; § 29, т. 1; § 55 относно чл. 217, ал. 2, изр. трето, четвърто и пето и ал. 4; § 57; § 61; § 67; § 109, т. 2 и 3; § 111; § 114, т. 1 и 3; § 124, т. 2, § 125, т. 3, § 130 и § 133, т. 1 от Закона за изменение и допълнение на

Административнопроцесуалния кодекс (ЗИД АПК) (обн., ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) и на изменения със същия ЗИД АПК чл. 160, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г.).

С определение на Конституционния съд от 9 октомври 2018 г. по к. д. № 13/2018 г. е допуснато до разглеждане по същество искането на 53 народни представители от 44-тото Народно събрание за установяване на противоконституционност на § 44 от ЗИД АПК (обн., ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) и за установяване на противоконституционност и несъответствие с общопризнатите норми на международното право и с международните договори, по които Република България е страна, на: § 55; § 57; § 61; § 67; § 79, т. 4, б. „б“; § 109, т. 1, 2 и 3; § 111; § 113, т. 5, б. „б“; § 114, т. 3; § 124, т. 2, § 125, т. 3, § 130 и § 133, т. 1, б. „а“ и т. 2; § 149, ал. 2, изр. 1 в частта „в закрито заседание“ на ЗИД АПК, както и на чл. 160, ал. 6, изр. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, изменен със същия ЗИД АПК. Със същото определение к. д. № 13/2018 г. е присъединено към к. д. № 12/2018 г. за съвместно разглеждане и решаване.

С определение на Конституционния съд от 9 октомври 2018 г. по к. д. № 14/2018 г. е допуснато до разглеждане по същество искането на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на § 55; § 61; § 67; § 125, т. 3, § 130 и § 133, т. 1, б. „а“ и т. 2 от ЗИД АПК (обн., ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.). Със същото определение к. д. № 14/2018 г. е присъединено към к. д. № 12/2018 г. за съвместно разглеждане и решаване.

В отговор на предоставената ми възможност, в качеството си на министър на правосъдието, конституиран като заинтересована страна, изразявам следното становище по предмета на съединените за съвместно разглеждане и решаване к. д. № 12/2018 г., к. д. № 13/2018 г. и к. д. № 14/2018 г.:

1. Относно съответствието на правилата за родовата и местната подсъдност с принципа на правовата държава по чл. 4, ал. 1, правото на защита по чл. 56, изключителната компетентност по чл. 84, т. 1 и чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията

Подведомствените на съда административни дела се разпределят като първа инстанция между административните съдилища и Върховния административен съд (ВАС) чрез правилата на родовата подсъдност. Между многото административни съдилища в страната делата се разпределят чрез правилата на местната подсъдност. Съществува и друга група функционална (инстанционна) подсъдност, която разпределя правораздавателните функции по съответното дело на административния или ВАС съобразно функцията му на първоинстанционен или касационен съд.

Извършената със ЗИД АПК промяна на родовата подсъдност е съобразена с решение № 8 от 23.04.2018 г. по к. д. № 13/2017 г. на Конституционния съд (КС), съгласно което разпоредбата на чл. 125, ал. 2, предложение първо от Конституцията задължава ВАС да се произнася като първа инстанция по спорове за законността на административните актове,

издадени от Министерския съвет и от министрите при упражняване на конституционно възложените им функции и правомощия по ръководството и осъществяването на държавното управление. Тълкувателното решение на КС по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията съгласно чл. 14, ал. 6 от Закона за Конституционен съд е задължително. С него не се възлагат задължения на законодателя по приемане на нов или изменение на съществуващ закон, а се дава задължително тълкуване на конституционна разпоредба, която занапред следва да се прилага именно в смисъла, в който е изтълкувана, включително и от страна на законодателя.

В този смисъл привеждането на правилата за родовата подсъдност по АПК в частта, засягаща компетентността на ВАС като първа инстанция спрямо актовете на централните органи на изпълнителната власт в унисон с тълкувателното решение на КС, отговаря на принципа на правовата държава в чл. 4, ал. 1 от основния закон за съответствие на законите с конституционните разпоредби.

Правова държава означава упражняване на държавната власт на основата на Конституцията и в рамките на законите. Конституционният съд многократно се е произнасял за същността на понятието за правова държава (Решение № 1 от 2005 г. по к. д. № 8/2004 г.; Решение № 7 от 2005 г. по к. д. № 1/2005 г.), като е приел, че „в материален смисъл“ правовата държава е държава на справедливостта, а „във формален смисъл“ тя е държава на правната сигурност, където съдържанието на правния ред е ясно и недвусмислено определено. Законосъобразността на държавните дейности е изискване за тяхната предвидимост, на което правната сигурност е последица. Правната сигурност и стабилност са характеристики на правовата държава, която изисква трайно и последователно като концепция законодателно регулиране на обществените отношения (Решение № 4 от 2014 г. по к. д. № 12/2013 г.; Решение № 3 от 2008 г. по к. д. № 3/2008 г.).

С извършената с § 28 ЗИД АПК промяна на родовата подсъдност в АПК в съответствие с тълкувателния акт на КС по к.д. №13/2017 г. законодателят внася яснота и предвидимост в разпоредбата на чл. 132, ал. 2, т. 2 АПК. Тя ще бъде прилагана еднозначно от всички правоприлагащи органи, защото посочва недвусмислено кои актове на Министерския съвет, министър-председателя, заместник министър-председателите и министрите ще могат да бъдат оспорвани пред ВАС като първа инстанция, а именно актовете, издадени при упражняване на конституционните им правомощия по ръководство и осъществяване на държавното управление. По този начин се защитава и правото на търсещите съдебна защита пред ВАС по тази категория административни дела, защото им се указва кой е компетентният съд да разгледа спора им като първа инстанция. Поради това не може да бъде споделено виждането на вносителя, че промяната в родовата подсъдност по чл. 132, ал. 2, т. 2 АПК в коментиранията част нарушава чл. 56 от Конституцията, тъй като засяга правото на съдебна защита на гражданите.

Не подкрепям и виждането, че пренасянето в текста на изменената норма на чл. 132, ал. 2, т. 2 АПК на част от диспозитива на решението по к.д. №13/2017 г. е основание за

противоконституционност. Правно-техническото оформяне на определена норма е въпрос на законодателна техника и е изцяло в правомощията на Народното събрание. Дори несъвършенството в редактирането на дадена правна норма не обуславя нарушение на Конституцията, стига тя да е достатъчно ясна и безпротиворечива, както е в случая.

Промяната на родовата подсъдност с § 28 ЗИД АПК, засягащ разпоредбата на чл. 132, ал. 2, т. 2 АПК, изключва подсъдността на Върховния административен съд в две хипотези: в случаите, предвидени в закон, и в случаите, когато централните органи на изпълнителната власт са делегирали правомощията си на съответните длъжностни лица. Нормата разграничава подсъдността на ВАС по определена категория дела срещу актове на централните органи на изпълнителната власт, издадени в изпълнение на функцията им по ръководство и осъществяване на държавното управление, от неподсъдността на ВАС по други дела срещу актове, изрично предвидени в закон, както и такива, издадени по делегация от други длъжностни лица. Като цяло същата е ясна и не би могла да бъде тълкувана противоречиво, както от правоприлагащите органи, така и от оспорващите тези актове правни субекти.

С изменението на чл. 133, ал. 1 АПК, уреждащ местната подсъдност, се установява нов критерий, въз основа на който се определя териториалната връзка на делата по оспорване на индивидуални административни актове с административния съд - това е „постоянният адрес или седалището на посочения в акта адресат, съответно адресати“. Съгласно чл. 93, ал. 5 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР) постоянният адрес на гражданите е адрес за кореспонденция с органите на държавната власт и органите на местното самоуправление. Това е адресът в населеното място, което лицето избира да бъде вписано в регистъра на населението, като всяко лице може да има само един постоянен адрес - чл. 93, ал. 1 и 3 ЗГР. Данни за него се съдържат и в документите за самоличност-лична карта (чл. 26, ал. 1, т. 5 от Закона за българските лични документи). Установяването на постоянния адрес не поставя практически проблеми и е сигурно и безспорно.

При съобразяване на цитираните разпоредби следва да се приеме, че изборът на постоянния адрес на адресата на акта като определящ местната подсъдност на дела по оспорване на индивидуални административни актове е в съответствие с установените принципи на процесуалното право, включително правото на защита по чл. 56 от Конституцията. Този избор е въпрос на законодателна целесъобразност, както и приетата специална местна подсъдност на определен вид дела по оспорване на актове на определени административни органи, като споровете относно актовете на Комисията за финансов надзор, Комисията за защита на конкуренцията, министъра на правосъдието в хипотезите на Закона за българското гражданство, Закона за нотариусите и нотариалната дейност, Закона за частните съдебни изпълнители, министъра на земеделието, храните и горите по Закона за лова и опазване на дивеча ще бъдат местно подсъдни на Административен съд София-област.

В заключение смятам, че не са нарушени разпоредбите на чл. 4, ал. 1, чл. 56, чл. 149, ал. 1, т. 1 и чл. 84, т. 1 от Конституцията.

2. Относно съответствието на правилата за определяне размера на таксите в касационното производство, производството по частни жалби и производството по

отмяна на влезли в сила съдебни актове, въведени съответно с § 57, § 61 и § 67 от ЗИД АПК, с изискванията на чл. 56 и чл. 60, ал. 1. от Конституцията

Съгласно чл. 60, ал. 1 от Конституцията гражданите са длъжни да плащат данъци и такси, установени със закон, съобразно техните доходи и имущество. Народното събрание като законодателен орган определя основанието за плащане на таксите, но няма нормативна пречка със закон да определи и техния размер. Според Решение № 10 от 26.06.2003 г. на КС по к. д. № 12/2003 г. законът е, който въвежда таксата, той посочва за какво, за какви действия и услуги и кому следва да се плаща. Няма пречка Народното събрание, като е определило една такса, да предостави на изпълнителната власт определянето на нейния размер. Мотивите за това конституционно положение според КС са породени от динамиката на обществения и в частност на стопанския живот, което налага многократни и понякога чести промени на размера на таксите. Тези причини, които по същество си са по целесъобразност, са довели до конституционно установената възможност законодателният орган да делегира определянето на размера на таксите на изпълнителната власт. Следва да се подчертае, че това е възможност, а не задължение на Народното събрание. Тъй като е затруднително при всички многобройни такси законодателят да прави периодически преценки, той по правило използва предоставената му възможност да делегира определянето им. Законът за нормативните актове обаче в чл. 3, ал. 1 постановява, че със закон се уреждат обществени отношения, които се поддават на трайна уредба. В конкретния случай законодателят е преценил, че уредбата на оспорваните такси попада в кръга именно на тези обществени отношения и това е въпрос на негова суверенна преценка. В мотивите към законопроекта този подход е обоснован също с осигуряването на по-голяма стабилност чрез първично, законово уреждане на този въпрос.

Поради изложеното избраният от законодателя подход на директно уреждане на размера на таксите с § 57, 61 и 67 ЗИД АПК не противоречи на конституционните разпоредби и не може да бъде аргумент за нарушаване на принципа на правовата държава, закрепен в чл. 4, ал. 1 от Конституцията.

Относно размера на предвидените такси по касационното производство следва да се има предвид, че съгласно мотивите към законопроекта, оценката на въздействие към него и съпровождащата я подробна финансова обосновка същите съответстват на доходите и имуществото на гражданите. Важно е да се отбележи, че съгласно чл. 227а, ал. 2 АПК държавна такса по производството не се внася от граждани, за които е признато от съда, че нямат достатъчно средства да я заплатят. Съществува изрична регламентация на по-ниски размери при касационно обжалване по определени категории дела. В чл. 227а, ал. 4 АПК е предвидено, че независимо дали по делото има определяем материален интерес или не, таксите при касационно обжалване по дела за пенсионно, здравно и социално осигуряване са 30 лв. за гражданите и едноличните търговци и 200 лв. за организациите, държавните и общинските органи и за други лица, осъществяващи публични функции, и организации, предоставящи обществени услуги. Ето защо размерът на определените такси не може да

обуслови противоконституционност, респективно препятстване на достъпа до правосъдие на гражданите и на защита на техни законни права и интереси.

Не могат да бъдат подкрепени и доводите за противоконституционност на установената със закон пропорционална такса при определяем материален интерес по делото, определена като процент от интереса – чл. 227а, ал.1 и ал. 3 АПК. Видовете държавни такси са изрично регламентирани с чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от Закона за държавните такси (ЗДТ) - прости и пропорционални, и се заплащат по жалби и по молби за отмяна, както по граждански, така и по административни съдебни производства – чл. 4, б. „а“ от ЗДТ. Макар да няма изрична дефиниция, определянето на материалния интерес, респективно на дължимата пропорционална такса, е в кръга на правораздавателните правомощия на съда, а дефинирането ѝ би могло да се постигне с установяване на трайна практика или по тълкувателен ред от Върховния административен съд. С оглед на изложеното смятам, че при наличие на определяем материален интерес от оспорване на административен акт, въвеждането на пропорционални такси, направено с § 57 от ЗИД АПК, не е несъвместимо с административното правосъдие.

Важно е да се отбележи, че независимо от вида на таксата (проста или пропорционална) направените разноски за държавна такса се дължат на жалбоподателите в случаите, когато административният акт е отменен от съда, поради което правата на гражданите и останалите правни субекти, имащи задължението да заплащат първоначална държавна такса, са гарантирани и упражняването на правото им на защита не е ограничено.

От друга страна заплащане на държавна такса в касационното производство от страна на държавните и общинските органи и от други лица, осъществяващи публични функции и организации, предоставящи обществени услуги, е в съответствие с принципа за равнопоставеност на страните в процеса.

Според решение № 3 от 08.07.2008 г. на КС по к. д. № 3/2008 г., дължимостта на държавна такса от ищците при предявяване на искове се определя от обстоятелството, че правораздаването е публична услуга. Заплащането на такса се свързва не само с възмездяване на тази услуга, но и с мотивиране на гражданите и юридическите лица към добросъвестно упражняване на процесуалните права, като завеждат искове, които са потенциално основателни и с предотвратяването на увеличаването на броя на неоснователните съдебни спорове. Подобен аргумент за въвеждане на увеличените такси е посочен от вносителите в мотивите на проекта на ЗИД АПК – това ще предотврати често срещаната в практиката злоупотреба с правото на жалба и многократно сезиране на касационната инстанция с един и същ разрешен със сила на пресъдено нещо въпрос.

В заключение изразявам становището, че установените с § 57, § 61, § 67 и § 111 от ЗИД АПК държавни такси не противоречат на Конституцията, не препятстват достъпа до административно правосъдие и не застрашават правата на правните субекти по упражняване на право на жалба за защита на техните права и законни интереси.

3. Относно съответствието на правилата за премахване на касационната инстанция по административни дела в специални закони с правото на защита по чл. 56 от Конституцията

Част от реформата в административното правораздаване засяга и премахване на касационната инстанция по административни дела в някои специални закони. Видно от мотивите в законопроекта, засегнати са случаи, които се отнасят до проверка на законосъобразността на наложени принудителни административни мерки с относително ниска обществена значимост, липса на правна и фактическа сложност и по които има относително стабилна съдебна практика.

В своята практика КС последователно установява, че касационната фаза на съдебното производство не е издигната в конституционен императив. В мотивите на решение № 27 от 15.10.1998 г. по к. д. № 20/1998 г., тълкувайки разпоредбата на чл. 124 от Конституцията, овластяваща Върховния касационен съд да осъществява върховен съдебен надзор върху всички съдилища КС заключава, че конституционният законодател „...има предвид съдилищата, а не че всички дела трябва да бъдат разгледани триинстанционно. В зависимост от различни ценности, които законодателно трябва да бъдат защитени, са възможни изключения от принципно важещата триинстанционна система. Тези изключения не накърняват чл. 124 от Конституцията. Следователно не всяко дело, без каквито и да било изключения, трябва да бъде разгледано и от Върховния касационен съд.“. В този смисъл е и най-новата практика, обективирана в решение № 15 от 06.11.2018 г. по к. д. № 10/2018 г.: „Конституцията не определя броя на съдебните инстанции. Инстанционността е прерогатив на устройственото и процесуалното законодателство, а достъпът до касационната фаза не е абсолютен и може да бъде преценяван от върховната съдебна инстанция въз основа на законово установени критерии за подбор на касационните жалби.“.

Особеност на административното правораздаване у нас е възможността за оспорване на индивидуалните и общите административни актове по административен ред пред непосредствено по-горестоящия административен орган, уредена от глава шеста на АПК. Това е важна процесуална възможност за защита на правата и законните интереси на гражданите и организациите, засегнати неблагоприятно от един незаконосъобразен административен акт. С жалбата може да се оспори както законосъобразността, така и целесъобразността на административния акт, което е предпоставка за преразглеждане на издадения административен акт и решаване на въпроса по същество. Административният орган може да преразгледа въпроса и да оттегли сам оспорения акт, да го отмени или измени, или да издаде съответния акт, ако е отказал издаването му, като уведоми за това заинтересованите страни. Оспорването на административните актове по административен ред се развива като двустранно производство, в което се събират и разглеждат доказателства, а в сложни от фактическа или правна страна случаи компетентният да разгледа жалбата или протеста орган може да назначи комисия за проучване и разглеждане на случая. Съгласно чл. 98, ал. 2 АПК, когато въпросът е решен по същество, решението на

компетентния да разгледа жалбата или протеста орган подлежи на оспорване за законосъобразност пред съда. Ако жалбата или протестът са отхвърлени, на оспорване пред съда подлежи първоначалният административен акт. В този смисъл производството по оспорване на административните актове по административен ред е своеобразна първа инстанция по оспорване на законосъобразността и целесъобразността на административните актове и допълнителна процесуална възможност за осъществяване на правото на защита, прогласено от чл. 56 от Конституцията.

Като се имат предвид обстоятелството, че касационната фаза на съдебното производство не е издигната в конституционен императив, както и особеностите на административното правораздаване, включващи възможности за упражняване на правото на защита чрез оспорване на административните актове както по административен ред, така и по съдебен ред, смятам, че ограничаването на възможността за оспорване по съдебен път на някои административни актове пред ВАС като касационна инстанция не накърнява правото на защита по чл. 56 от Конституцията.

4. Относно съответствието на правилото за разглеждане на касационното производство в закрито заседание, въведено с § 55 от ЗИД АПК с принципа на публичност на съдебния процес по чл. 121, ал. 3 от Конституцията, чл. 10 от Всеобщата декларация за правата на човека, чл. 14, § 1 от Международния пакт за граждански и политически права и чл. 6, § 1 и чл. 10, § 1 от КЗПЧОС

Безспорно публичността е процесуална ценност, която гарантира справедливостта на съдебния процес в демократичното общество. От голямо значение е проявлението ѝ в аспектите за обезпечаване равенството на страните в състезателна процедура чрез предоставяне на равен и неограничен достъп до материалите по делото с оглед формиране и провеждане на ефективна линия на защита. Публичността осигурява прозрачност на съдебните процедури и защита срещу произволно преследване и съдебна намеса чрез информиране на обществото - пряко и чрез медиите, за начина, по който оперират механизмите на правосъдието, което допринася за поддържане на общественото доверие в съдилищата. В този аспект чрез публичността в рамките на съдебния процес се гарантира не само неговата справедливост, но и друго право с фундаментално значение - правото на обществото да получава информация, респективно правото, свободата и задължението на медиите да разпространяват информация от обществено значение, формулирано в чл. 10 КЗПЧОС. Същевременно осигуряването на видимост на правораздаването допринася за постигане на целта на чл. 6, § 1 КЗПЧОС, а именно - справедлив съдебен процес, който е един от основните принципи на всяко демократично общество.

За да се прецени отговаря ли касационното производство по АПК на тези принципни положения, следва да се разгледат неговите същностни характеристики.

Касационната инстанция е втора и последна инстанция в съдебния административен процес и представлява редовен способ за защита срещу невалидни, недопустими или неправилни съдебни решения - чл. 209 АПК. Решаващият съд се произнася само по

изтъкнатите пред него пороци на съдебния акт, представляващи касационни основания, с изключение на въпросите за валидност, допустимост и съответствие с материалния закон, за които съдът следи служебно – чл. 218, ал. 2 АПК. Касационни основания са конкретните порочни действия на първата инстанция при формиране на фактическите и правните й изводи и именно те, а не релевантните за материалния спор факти, представляват предметът на доказване в касационното производство. В тази насока се поставя въпросът с какви доказателства и доказателствени средства касационният жалбоподател може да докаже, че първоинстанционното решение е порочно на някое от основанията по чл. 209 АПК. Регламентацията в чл. 219, ал. 1 АПК сочи, че възможността за представяне на писмени доказателства пред ВАС се отнася само за такива, касаещи валидността и допустимостта на обжалваното решение, а също така правилността му от гледна точка на процесуалните правила. Това следователно са само доказателства относно факти с процесуално значение. Касационният съд не може да прави нови или различни от направените в първоинстанционното решение установявания на извънпроцесуални факти от значение за спорното административно право. Поради това на този етап от съдебното обжалване доказателства в тази насока са недопустими.

Провеждането на закрити заседания пред касационния съдебен състав не представлява накърняване правата на страните в процеса, защото в касационното производство не се развива същински съдебен процес, както това се прави пред първата съдебна инстанция. Касацията като инстанционен съдебен контрол не е инстанция по фактите, каквато е първата съдебна инстанция, и след като при провеждането й не може да се установяват нови факти, не се събират и доказателства, не се допускат и доказателствени средства, всичко това прави производството по касация различно от първоинстанционното съдебно производство, поради което публичността на съдебното заседание пред касационния съд не допринася за по-добро решаване на делото. В този смисъл следва да се прави разлика между публичността на съдебните заседания при същинския съдебен процес, какъвто се провежда пред първоинстанционния съд, от този, който се развива пред касационния състав по административни дела.

Атакуваните разпоредби дават възможност на страните в случай че интересите им диктуват това, сами да дерогират правилото на закритото съдебно заседание, като поискат от съда да разгледа делото в открито съдебно заседание. Това процедиране на съда не е предпоставено от съгласието на страните в процеса, от което следва, че в максимална степен ще се гарантира правото на защита на тази страна, която счита, че следва да изложи устно своите доводи и възражения по съществуването на спора. Затова е разумно то да е задължително само ако е поискано от страна с касационното оспорване или с някое от възраженията по него или ако съдът прецени, че това е необходимо. В този смисъл страните не са лишени от правото на публично разглеждане на спора в касационното производство.

Въпросът за съответствието на възможността за провеждане на касационното производство в закрито заседание е бил предварително изяснен от вносителите на проекта на ЗИД АПК: „Следва да се има предвид, че страните вече са имали възможност да участват

в публично устно състезателно производство в първата инстанция и касационният съд може да се запознае с протоколите от заседанията. Възприетото разрешение не противоречи на чл. 6, ал. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи. Всички лица в България имат право на публично гледане на административните им дела пред първоинстанционния съд. Никъде в Конвенцията не се изисква всички съдебни инстанции да провеждат публични заседания. Конвенцията даже не изисква да има касационно обжалване на съдебните решения“.

В обобщение - с оглед на характера и същността на касационното производство по АПК провеждането на закрити заседания не е насочено срещу правата на участниците в това производство и тяхното конституционно право на защита по чл. 56 от Конституцията, нито се накърнява правото им на информация по смисъла на чл. 41, ал. 1 от Конституцията или на справедлив процес съгласно чл. 6, § 1 от КЗПЧОС, в какъвто смисъл са изложени доводите в исканията до Конституционния съд за обявяване за противоконституционни процесните разпоредби от ЗИД АПК .

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО